

Стефанъ Караджа

ОРГАНЪ НА ДОБРУДЖАНСКИТЕ МЛАДЕЖКИ ОРГАНИЗАЦИИ „СТЕФАНЪ КАРАДЖА“ ВЪ БЪЛГАРИЯ
Редакторъ: БОРИСЪ ЧЕРНЕВЪ

Излиза два пжти въ месеца.
Годишенъ абонаментъ:
за членове 20 лева, нечленове 25 лева.
Отдѣленъ брой 1 левъ.
Редакция ул. „Ник. Николаевичъ № 19
Секретариатъ: ул. „Приморска“ № 15

Къмъ свѣтли бѣднини

Поробена Добруджа има славно минало, печално настояще. Бѣдащето ѝ записи изключително отъ силата, предаността самоотвержеността на младитъ ѝ синове.

Младешта е надеждата на народа. Свободата добива смисълъ чрезъ тѣжната самоотверженостъ

Прокудената добруджанска младежъ ще се събере за пръвъ пжтъ на учредителенъ конгресъ въ Разградъ на 7 и 8 ноември за да изяви предъ обществото чиличената си воля, да се бори за свободата на поробената си Родина. Тя ще заяви на всеуслухание нетленното си желание за свободенъ животъ, същевременно тя ще манифестира своето достойнство на хора, чието право е свободно да се развиватъ въ духа на голѣмия идеалъ за свобода и правдини народни.

Нека въ Разградъ съ своята сплотеностъ и преданостъ къмъ идеалитъ на добруджанско-посвободително движе

ние, да внушимъ на общественото мнение, че ний нѣма да преустановимъ борбата си до като не видимъ тихитъ води на Дунава и бурното Черно море да миятъ спокойно свѣтлата граница на България; до като българскиятъ народъ не разбере, че само въ плодороднитъ добруджански поля се крие нѣговото стопанско и културно възраждане.

Нека се съберемъ въ Разградъ, за да манифестираме нашата въра въ идеали и упоритостта, съ която вървимъ напредъ. Да покажемъ, че твърдо носимъ символа на свободата за родната земя. Ние нѣма да забравимъ Добруджа и спомена за златнитъ нива е живъ въ младитъ ни сърдца.

Млади добруджанци, всички до единъ на учредителния конгресъ. Мислете за бѣдащето на поробена Добруджа и за благоденствието на България.

Здравейте!

Борисъ Черневъ

Една историческа дата

Това ще бѣде на 8 ноември т. г. когато ще се учреди Съюза на Добруджанскитъ Младежки Организации „Стефанъ Караджа“ въ България

Идеята за създаване на младежко движение, което да привлече къмъ работа за Добруджа, хилядитъ млади добруджанци прѣснати и страната, не е случайно хрумване. Тя е продиктувана отъ нуждитъ на добруджанската освободителна борба.

Младитъ, години наредъ вече носятъ въ сърдцата си пламъка на своята всеотдайна младостъ за да направятъ отъ него буйна клада, върху която на изгорятъ робскитъ вериги.

На собствентъ, честни усилия на младитъ се дължи да стигнатъ толкова скоро, много по-скоро отъ колкото можеше да се предполага, до осмествяването на най-съкровениятъ имъ блѣнъ — да иматъ свой съюзъ, въ който ще работятъ, ще градятъ, ще служатъ и ще се борятъ съ ентузиазмъ и себеотрицание за поробената си Родина, тъй както само младитъ могатъ да служатъ и да се борятъ.

Има ли нужда да доказваме това. Достатъчно ще бѣде, струва ни се да да припомнимъ, че почти всички носители на голѣми идеи, презъ вѣковетъ, за свобода, за човѣшки и граждански правдини сж били все млади хора — Мачини, Гарибалди, Петьофи, Ботевъ,

Левски, Караджата. Измрѣли сж въ отчаяна борба съ народнитъ врагове, следъ като сж будили народносното съзнание и приканвали неуморно духоветъ къмъ бунтъ — за свобода и правдини.

Тѣхната младостъ, за нѣкои отъ тѣхъ — много ранна, — не имъ попречи да бѣдатъ способни на толкова велики дѣла — напротивъ именно младостта е била, която е окриляла духоветъ имъ и имъ е дала сили да могатъ да запишатъ въ човѣшката история едни отъ най-свѣтлихъ страници, въ които се говори само за себеотрицание, безкористие и достойно изпълненъ човѣшки и на ионаленъ дългъ.

Младитъ добруджанци, които иматъ възрастта на Ботевъ и Караджата, които иматъ въ себе си искри отъ тѣхната любовъ къмъ свободата, отъ тѣхнитъ идеализмъ и всеотдайностъ, изграждатъ своя съюзъ, чрезъ който ще служатъ на поробената си Родина тъй както тѣхнитъ умъ и тѣхнитъ сърдца имъ подсказватъ.

Съ други думи казано — младежитъ ще иматъ свой съюзъ, въ който тѣ ще бѣдатъ пълни господари. Това правдоникой не може да имъ отрече. Ако нѣкой го стори, той е врагъ на добруджанското дѣло,

Нг. Ц. Ханджиевъ
Младежки секретаръ

КОНАКЪ

Пристигнали пжтници отъ поробена Добруджа описватъ цинцарскитъ издевателства въ Конакъ по следния начинъ:

Селото е пусто, мъртво. Никаква жива душа, нито псе, нито добитѣкъ, нито птичка дори.

Само тукъ-тамъ се виждатъ прѣснати, неприбрани още трупове на звѣрски убити българи.

Вжщитъ сж пусти, зеятъ разбити врати и прозорци, а въ вътрешността нито леда отъ покщнина. Всичко ограбено и отвлечено отъ пиндскитъ кръволоци.

Въ покрайнинитъ на селото сж били погребени повече отъ 7-8 жени въ безъзнание, омърсени и унизени по начинъ непознатъ до сега въ историята на човѣчеството. Не е малкъ броя и на 10-12 годишни момиченца — изнасилени, а нѣкои следъ това и убити.

Вжщо нечувано, небивало, невъобразимо дори! Баташкото клане блѣднѣе при ова отъ Конакъ!

И това става въ една държава, която на грамъ на човѣчеството се реди рамо до рамо съ културнитъ народи.

Българскиятъ народъ петстотинъ години биде кланъ и унищожаванъ. Петстотинъ години търпя и си възвѣрна свободата. Не ще успѣятъ да го унищожатъ цинцарскитъ банди, — това вонящо и тречено отъ всички племе. „Храбро“ предъ жертвата си, когато тя е съ вържани ржце.

Тѣй или иначе, всичко що става сега въ Добруджа е въ полза на поробенитъ добруджански българи. Неговиятъ духъ, неговата непоколебима воля не ще се помиятъ никога. Напластената му отъ желание за отплата душа ще изживѣе и внесе и тѣзи скжпи жертви. Но настжж ли момента за отплата, мислете му и вий вдѣхновители днешни и утрешни. Много скжпо ще ѝ коства всичко това!

Кървавата вакханалия въ Добруджа

Окървавентъ протестни събрания въ Варна, Русе и София противъ издевателствата въ Добруджа. Взетитъ резолюции. Инцидентитъ.

Не е българинъ оня, чието сърдце не се е свивало отъ болка при веститъ, които идатъ отъ Добруджа. Нашитъ братя биватъ избивани. Цинцарскитъ банди вилнѣятъ въ нашитъ поробени земи.

Нашето правителство нехае. То урежда срещи и пищни вечери на ромънскитъ министри.

Първи вдигнаха гласъ на протестъ варненци. На 14 октомври добруджанската емиграция заедно съ родолюбивитъ и културни организации излезе на улицитъ да протестиратъ. Хилядно мнозинство задръсти улицитъ. Издигнати бѣха трибуни. Полицията съ звѣрски срѣдства се мжчеше да разпрѣсне манифестантитъ и да защити гузнитъ съвести на своитъ министри. Но напразно! Съ окървавени глави и посинѣли гърбове манифестантитъ пѣха „О, добруджански край“, който отлиташе далече въ златнитъ поля на Добруджа и стопляше сърдцето на брата-робъ.

Още отъ сжботата вечерята въ Русе полицията бѣше взела мѣрки, поради готвения протестъ отъ страна на добруджанскитъ и родолюбиви организации. Въпреки тия мѣрки въ сжботата вечерята въ Градското казино се състои протестно събрание, на което се гласува резолюция, противъ издевателствата въ Добруджа.

Предъ сждебната палата сжщо бѣ издигната трибуна, на която говориха П. Друмевъ и Цвѣтковъ. Полицията се опита да разтури насѣбралата се хилядна маса отъ граждани, но не успѣ.

Множеството скжса полицейския кордонъ и се запжти по ул. „Александровска“ къмъ Добруджанския домъ. Предъ дома се държаха речи. Отъ тукъ множе-

И това ли е куртоазия?

Въ деньтъ, когато г. Титулеску стжпи на българска земя, цинцарски банди изпочупиха прозорцитъ на Българската легация въ Букурещъ.

Ние отъ куртоазия прѣмълчахме.

г. Мушановъ, прискайте да ви изпратятъ отъ позивитъ на куцовласитъ, за да прочетете, че „българитъ ще бѣдатъ увавени въ собствената имъ крѣвъ“, че „никоито единъ българинъ не трѣбва да остае въ Добруджа“.

Но г. Мушановъ, вие трѣбва да защитите българитъ отъ Добруджа и българскиятъ суверенитетъ. Вие трѣбва да поискате, щото ромънското знаме за удълвление да се преклони предъ Българската легация въ Букурещъ.

Защото гостоприемството още не значи лакейничество.

да направи постжпки предъ ромънското правителство и О. Н.

Една голѣма група на излизане отъ салона, започнаха да се нареждатъ, пѣйки „О, добруджански край“ и „Шуми Марица“, съ намѣрение да направятъ манифестация. Понеже тя е била забранена отъ полицията, намиращата се стража се намѣси веднага и съ бичове манифестантитъ бѣха разпрѣснати.

Пеши и конни стражари врѣхлетяха върху манифестантитъ; биеха ония, които въ България пѣятъ „Шуми марица“... биеха ония, които издигаха гласъ на протестъ срещу избиванитъ, обезчестяването и ограбването на поробенитъ въ Добруджа

Момина скала

отъ Добринъ Василевъ

Помните ли добруджанското лѣто? По-бавали ли сте въ вѣлшебния чаръ, който бѣхъ отъ безбръжната степъ? Изпитали ли сте нейната тжжна милувка и радостъ и дѣхъ?

Сигурно, да! Сигурно единтъ часъ, при преживѣнъ тамъ, никога не ще бѣ забравенъ!

Това бѣ презъ лѣтото на 1904 година. Здрава и тежка каруца, съ нови железни яйове, теглена отъ два едри череноски коня бухтеше по пжтя, който лѣди отъ Български Суютчукъ къмъ н. Калиакра. Каруцарътъ не подрѣпваше зѣтитъ, защото силнитъ животни тегля безъ подкана. Пжтничитъ, две жени, мжж и две деца, мълчаха упоени отъ пренната усмивка на слънцето и се възвѣха съ услада на погледа въ отбѣгващъ небосклони.

Безкрайна златна ширъ отъ всички

високо, чисто небе, подъ което човѣкъ се чувствува винаги подслоненъ, отнасяше, като презъ молитва, мислитъ и чувствата далечъ нагоре, къмъ възвишеното, къмъ безкрайното.

Дветъ деца се гледаха едно друго съ трепета на приятно смущение. Тѣ не се познаваха. Едва преди нѣколко минути се бѣха видѣли въ селото, при самото трѣгване.

При все това, момчето, което бѣ заедно съ майка си, една отъ пжтничкитъ, се осмѣли и попита момичето:

— Какъ се казвашъ?

— Цвѣта, отговори то, погледна боязливо втората пжтничка, неговата леля и наведе очи. Тя, придружавайки гоститъ въ излета имъ до носа, бѣ взела въ колата своята племенница за да види и тя знаменития маякъ.

Колата туптеше по пжтя и скоро из-

все по-назадъ и по-назадъ за да се люлѣятъ като жълто море. Пжтътъ навлѣзе въ необработена пуста равнина, цѣла червена, тъмно-червена отъ прѣстѣта, каквато рѣдко нейде по земята, се среща заемаща такова голѣмо пространство. Като че ли рѣки отъ крѣвъ сж текли тука дѣне и ноще и сж се разлѣли, замръзрили сж се, за да отразятъ баграта на изгасналъ нѣкога червенъ пламъкъ.

Пустото червено поле достигащо до самитъ морски брѣгове отъ югъ и изтокъ слиса пжтничитъ. Тѣ задаваха въпроси на каруцаря, за да си обяснятъ чудното явление.

Изведнажъ, като бѣла чайка, кацнала далече напредъ, изкожна предъ погледа бѣловаросанъ стѣлбъ. Това бѣ самиятъ фаръ, Калиакренския фаръ.

Каруцата премина презъ тѣсната ивица земя, която свързва равнината съ малкия полуостровъ, на който се намира фарътъ, зави покрай разрушенитъ стени на нѣкогашна крепостъ и се озова предъ

Пжтничитъ слѣзоха и бидоха посрещнати отъ трима турски войници, единтъ отъ които, старшиятъ, облеченъ въ старъ посивѣлъ сюртукъ.*)

Разговорътъ премина веднага къмъ историята на маяка, разрушаванено на старото здание и кула при земетръса презъ 1902 г. постройката на новото и преданието за хвърлилитъ се отъ тука въ морето четиридесетъ девици при завоеването отъ турцитъ.

Гоститъ бидоха заведени на самия брѣгъ, току надъ четиридесетъ метра дълбоката пропасть, до едно полуразрушено помещение, въ което подъ малкъ навесъ свѣтеше кандило. Това бѣ мѣстото за поклонение „Св. Иванъ“.

Отдолу въ полукръгъ, подъ отвѣсния скалистъ брѣгъ, шеметеше погледа чистата синя вода, съ, ясно очертаващото се морско дѣно отъ такава височина. На

*) До обявяването на независимостта на България презъ 1908 г. фортветъ по българския черноморски брѣгъ, съгласно една клауза на берлинския договоръ, бѣха подъ турско управ-

НАШИЯТЪ НАРОДНОСТЕНЪ ДЪЛГЪ

Българското обществено мнение и отговорните фактори въ страната, погълнати от грижите си за България, проявяват неохотност към безразличие и незаинтересованост към трагичната съдба на поробен българския народ. Но не само тѣ, — още по-голяма слѣпота и нехайство характеризират отношенията на културна Европа към робската участ на поробените българи, макаръ, че системата на денационализация, варварските прийоми на асимилация, масовия тероръ и вътрешнитъ издевателства да господствуватъ въ поробенитъ български покрайнини и да заплашватъ мирътъ не само на Балканитъ, но и въ Европа. Време е да се разбере отъ всички, че сигурностъ ще има въ свѣта само тогава и въ тѣзи държави, кждето тронясаната неправда ще бжде за винаги низвергната.

Бѣше нѣкога време, когато българскиятъ народъ, макаръ подложенъ на колѣнни въ своитѣ национални чувства и, следвайки борбата за освободението на България, действуваше и се проявяваше единенъ въ грижата на всички за националната добродетел на племето. Националната романтика, патриотизмътъ отъ епохата на българското възраждане и повишеното съзнание за народностенъ дългъ, които характеризираха тѣзи свѣтли страници отъ българската история, днесъ сж почти забравени. Сякашъ тази епична епоха отдавна е залѣзла въ съзнанието на българската обществено.

Следвоенна България, съ нейнитѣ вътрешни партийни и социални борби, съ партизанската стрѣва, която прояжда духътъ, стана причина да се въведе въ култъ, като национално кредо на новата българска държава, пораженството и злия гений на отрицанието. Но нека оставимъ фактитъ да говорятъ сами съ езика на горчивата истина. Безспорно е, че ако България продължава съ сѣщия темпъ да претѣпява своето народностно съзнание, скоро ще доживѣе злокобни дни.

Нѣкога по-други чувства вълнуваха българското обществено мнение. Това е вѣрно, еднакво за черковницитъ, за просвѣтителитъ и освободенците. Доказателство за отлѣтялото, добро време е твърде интересната случка, разиграла се въ учредителното събрание, когато неговитѣ пълномощници е трѣбовало да поематъ отношение къмъ Берлин. конгресъ и по поставяне на дневенъ редъ на органическия уставъ. Колко голѣмо е било възбуждението на духоветъ по това време и какъ трогателно отзивчиви сж били тѣ къмъ българския националенъ въпросъ се вижда отъ факта, че нѣкои отъ народнитѣ представители настойчиво сж искали Събранието да не се занимава съ предложения проектъ за конституция, въ знакъ на протестъ противъ Великитѣ сили и докато не се дадатъ положителни увѣренія на българския народъ, че ще бжде обезпечена всеобща защита и гаранции за имота и живота на останалитѣ подъ робство българи. Други отъ представителитъ сж настоявали едновременно съ това да бжде изпратенъ мемоаръ до Великитѣ сили и се протестира по енергиченъ начинъ за разпокъсването на българския народъ.

Припомняме тази страница отъ миналото, за да извикаме въ паметта на съвременницитѣ нерадостната картина на настоящето.

Нѣоиския договоръ окова българския народъ въ робски вериги, обаче онова, което презпѣля душитѣ съ най-много

скръбъ и тревожи съвестта е духътъ на политическата апатия и националната покруса, които сж обсебили българската душа. Бесилки въ Македония, робски вериги въ Тракия, стенания и вопли въ Западнитѣ Покраисини, пожарища и убийства въ Добруджа — отъ всички страни българскиятъ националенъ фронтъ е жестоко атакуванъ, въ предѣлитъ на свободното царство — националната съвестъ е помрачена и силитѣ на народа умаломощени.

Какъ да окачествимъ това дезертьорство отъ българския племененъ дългъ? Има една категория хора, които заблуждаватъ себе си и потъмнѣлата си съвестъ съ идеитъ за бждащето човѣчество и съ повеленията на интернационализма. Тѣзи чувства не бѣха чужди и на Ботйова, но това не му попречи да се бори за националното освобождение на България и да умре като нейнъ вѣренъ синъ подъ борческото й знаме. Какъ да характеризираме тази вътрюгонска интелигенция, която не иска или не може да разбере, че борбата за всечовѣшката добродетел и бждащето освободено човѣчество предполага националното освобождение и благоденствието на народитѣ?

Българската интелигенция има дългътъ да се приобщи къмъ националното битие на своя народъ, да прегърне неговитѣ социални, стопански и народностни тежнениа, ако искрено желае да служи на човѣчността и на мечтата за едно утрешно братство между народитѣ. Бждащето свободно човѣчество ще се състои отъ национално независими, културно обособени, политически равноправни и свободни въ всѣко отношение народи.

Да осигуримъ на българския народъ достойно мѣсто между тѣхъ!

Печо Господиновъ

ОТЗВУЦИ

Единъ голѣмъ герой!

Въ Добричъ се подвизава едно цинцарско „изчадие“, което поради грѣховетъ си не може спокойно да спи и живѣе съ постояненъ страхъ за престѣпната си глава. Нарича се *Кола Чумети*. Дошелъ е нѣкжде отъ Пиндъ, да установява етническитъ и исторически права на Ромъния върху Добруджа, той започва и свършва все съ едно и сѣщо — закани и ругатни къмъ българитѣ.

Този синъ на „велика“ Ромъния издава и вестникъ (съ паритъ на ромънската държава), който носи името „Легионери“. Служи му да дава въ него воля на гамеиския си езикъ.

Въ последния брой на този пасквилъ Чумети се заканва, че ще изпрати въ България всички българи отъ Добруджа. Ний не знаемъ дали на г. Чумети нѣма да му стане нѣкой денъ тѣсно въ Добруджа!

Колонизацията продължава

Вследствие непоносимия режимъ установенъ отъ ромънската властъ въ Добруджа, изселването на българи и турци отъ областта е най-обикновено явление.

Вмѣсто да се замисли за оземляването на малоземелнитѣ съ освободенитѣ земи, ромънското правителство продължава своята пакостна колонизаторска политика.

Въ едно отъ последнитѣ заседания на министерския съветъ, министра на земледѣлието Войку Ницеску е предложилъ и съвета е приелъ, освободенитѣ земи да бждатъ заселени съ нови колонисти.

Това значи нови тегла за добруджан-

ци, нови разграбвания на кжща и инвентаръ. Това значи нови храненияи на охлузгания добруджански грѣбъ.

Фактитъ говорятъ

Безаконията своеволията и корупцията, които практикува ромънската властъ въ Добруджа сж толкова голѣми, че изглеждатъ просто невѣроятни за ония, които не познаватъ истинското положение тамъ.

За да се види до каква степенъ изнудването и рушветчицка сж станали средство за бързо и лесно забогатяване, привеждаме следния фактъ: директора на ромънската мжжка гимназия въ Добричъ, Константинеску е закупили имотитѣ и нивитѣ, около 200 хектара, на скоро изселилитѣ се отъ с. Чакърча турски семейства.

Който може да проумѣе, какъ единъ гимназиаленъ директоръ може да купува имоти за милиони!

Колониститѣ освободени отъ данѣци

Известно е, че докато добруджанци сж натоварени съ данѣци, каквито никой въ Ромъния не плаща, цинцаритѣ съгласно чл. 45 отъ закона за колонизацията, не плащатъ никакви данѣци.

Ромънската преса оповести, че министра на земледѣлието е приготвилъ законопроектъ за измѣнението на поменатия членъ отъ закона въ смисълъ: цинцаритѣ да бждатъ освободени за още 3 години за плащането на каквито и да било данѣци.

Явно е, че ромънската държава цели икономическото разсипване на добруджанци и здравото установяване на натрапницитѣ цинцари, които тя използва за провеждане на денационализаторската си политика въ Добруджа.

Нова гавра съ училищното дѣло въ Добруджа

Чл. 10 отъ конвенцията за покровителстването на народностнитѣ малцинства и чл. 7 отъ закона за народната просвѣта задължаватъ ромънската държава да открие въ всички села и градове, кждето живѣятъ българи, български училища съ преподавателенъ езикъ — българския.

Преди три години добруджанскитѣ българи отъ добричска околия, бѣха направили на законно основаие постѣпки предъ министерството на просвѣтата да имъ бждатъ открити български училища.

Спомняме си всички, какъ лошо пострадаха ония, които бѣха си позволили дързостта да искатъ това. Арести, побойща, рушвети.

Сега сме свидетели на една недостойна маневра, целяща разсипването и обезличаването и на нѣколкото сжествуващи български училища.

Миналия месецъ въ Добричъ е билъ прѣснатъ отъ ромънскитѣ училищни власти единъ позивъ, съ който се поканвало българското население да праща дѣцата си въ ромънскитѣ основни училища, кждето учението е безплатно и кждето щяло да се преподава и български.

Ний не виждаме кжде е българското правителство, за да се застъпи за правата на добруджанскитѣ българи — права признати отъ международни конвенции и самитѣ ромънски закони.

„Робството въ Влахия“ — казва Хепорол винаги се е наричало съ името Ромъния, а робътъ съ името ромънинъ. Това е страненъ фактъ, етническото име на единъ народъ да слуги като нарицателно на най-деградираната класа.

ИЗЪ ХАЙДУШКА СВИРКА

з.

Мале, не годи ме за чокойка.
Що ми трѣбва въ пазва пеленъ,

Менъ девойка добруджанка
ми е лика,
лика и прилика
за другарка байрактарка.

Тато, ниви и курии нѣща.
Младъ съмъ азъ, богатство спечелъ,

Иска мѣ ореца
съ потера,
мой акрани
че ме чакатъ тѣ обрани
врагъ да помни
какъ се гони!

Неизвестенъ нека ми е гроба
Братя, кой ли читавъ ще оста-

ако роба
не възстане?
Предъ позора,
лъвски се борете
и умрете
като хора!

Г. Казанджиев

Пжтя за сближение

Тежки и сждбоносни моменти напиха за нашитѣ северни съседи; тѣ терзани, унижени и оскърбени и то момента на политическитѣ срещи, когато се търси разковничето за сближение — приятелство между България и Ромъния. Въпреки желанието отъ наша страна да се постигне сближение съ ромънитѣ, виждаме въ Добруджа едно малцинство безъ националенъ произходъ — народъ цинцари, да осветява всѣкакво сближение съ България.

Днесъ виждаме едно оживление въ външната политика, както на балкански държави, така и на тия въ цѣтрав Европа, а сѣщо и на изтока, като образуваха и образуватъ групировки бждащи евентуални военни действия по предлогъ, че ратуватъ за вѣченъ миръ. За групировки обезличиха авторитетъ О. Н. и при все, че неговитѣ основни се разклатили съ излизането на Япония, Германия, а може би и на Унгария, България ще пази неговитѣ повели, щото тѣ сж хуманни, човѣколюбиви, обаче за да не бжде единъ денъ изнадана, тя желае сближение съ всички свои съседи, за да запази за въ бжда своя неутралитетъ и продължи икономическа си развой.

Но за спокойствието на българския народъ сж необходими отстъпки, именно да се повърнатъ Добруджа, Тракия и Западнитѣ Покраисини и да автономия на Македония, то въ такъ случай България ще бжде страната на Балканитѣ.

Сега, когато нашитѣ братя въ златна Добруджа сж бити, безчестени, ограбени и сж принудени посредъ зима голи и си да емигриратъ въ изнемошала и от страна България, добруджанската мисль трѣбва да издигне гласъ на протестъ въ своя учредителенъ конгресъ 7 т. м. въ гр. Разградъ и да вземе съ своята резолюция:

1. Да се изселатъ цинцаритѣ отъ Добруджа и се заселятъ въ вътрешността на Ромъния, ако тя има нукли отъ тѣхъ;

2. Да се откриятъ български училища и църкви въ всички села и градове, а съ това се желае истинско сближение отъ страна на Ромъния.

Трѣбва да се знае добре, че чрезъ голословни обещания не се постига сближение, а само чрезъ дѣла!

Петъръ Петковъ

северъ, на югъ на изтокъ до безкрая се разстила морската равнина, а на западъ червената земя.

Странни чувства се изпитватъ на това мѣсто, това орлово гнѣздо.

Тишина, безначална и безкрайна тишина обзема, поглъща, унася. Като погледне човѣкъ надолу, обхваща го трепетъ и страхъ.

Сухата изжълтѣла трѣва е хлъзгава и опасна. Захласнати, децата надникваха надъ всѣки камѣкъ, надъ всѣка гнька.

Момиченцето изпреди и като направи две крачки, хлъзна се. Може би щеше да се просне на земята и да се удържи, може би щеше да полети надолу въ бездната. Момчето се спусна изведнажъ, хвана го за ръката, спрѣ го и го притегли къмъ себе си. Тѣ стояха уплашени, изумени. Изминалъ се бѣ само мигъ. Никой отъ възрастнитѣ не видѣ и не чу, що се е случило. Момчето се гордѣеше съ подвига си, момичето мълчеше и не издаваше ужасната възможностъ.

Колата пакъ поте ли къмъ селото.

Дветѣ деца бѣха сега едно до друго, плтно допрѣни. Момчето безъ да усѣти какъ, улови ръката на момичето. Топлата ръка му вливаше сладостенъ трепетъ, чернитѣ девичии очи изподъ руситѣ кждрици го милваха за пръвъ пжтъ съ една изненадваща разкрита хубостъ.

— А менъ ме казватъ Владимиръ, каза момчето. По-рано забравихъ да ти кажа.

Момичето не отговори. Само голѣмитѣ му очи стрѣляха детска благодарностъ, която никога не ще пресекне.

Минаха много години и момчето порастна.

Презъ 1916 г. български войски заеха Каварна. Една рота отъ 16 погранична дружина замина покрай брѣга, да го обходи и да заеме фара. Единъ взводъ зае български Суюжчукъ. Командирътъ му бѣ подпоручикъ Владимиръ Поповъ. Малко момче отъ 1904 г. бѣ станало силенъ мжжъ. То си спомни онова лѣто и русокосото момиче. Когато влѣзе въ селото, то му се стори, че го е видѣло.

то, той разпита за момичето. Разказа му.

Презъ 1913 г. Цвѣта, красива и стройна мома, била задиряна отъ ромънски плотоньеръ. Указала съпротива, тя една вечеръ избѣгала отъ кжщи, за да се скрие отъ преследвача си. Пристигнала при своя другарка, въ крайната южна кжща, близо до морския брѣгъ, тя била и тамъ подушена. Бѣгайки и отъ тамъ, тя се запжтва къмъ морето. Настигната почти, хвърля се да бѣга и въ тъмнатата се препъва о единствената тамъ малка скала току надъ стрѣмънь склона къмъ морето. На сутринта я намерили мъртва.

Така завършила хубавата Цвѣта Стидовска.

Владимиръ напусна селото и се отправи къмъ скалата. Това бѣ уединенъ камененъ блокъ, приличенъ на каналъ орелъ. Седна и дългитѣ редици години изпѣкнаха предъ него.

— Да, точно така, както нѣкога четиридесетъ християнски девизи се хвъррили отъ каменна скала, споредъ

ни при завоеването на турцитѣ, споредъ други при татарското нахлуване, за да спасятъ отъ потурчване или клане.

Що така е загинала и Цвѣта.

Младешътъ почувствува, че пакъ гледатъ ония хубави черни мили очи подъ руситѣ детски кждрици.

Той въздъхна. После взе картата съ химически моливъ отбелѣза мѣстотъ „момина скала“.

„Стояне, виждашъ ли това мѣсто? Обърна се той къмъ придружаващия войникъ, то се казва „момина скала“.

„Разбрахъ, отвърна войникътъ“.

1904 и 1916 години потъватъ все дълбоко въ бездната на миналото. Но „момината скала“ на високия добруджански брѣгъ, надъ безбръжното море, надъ хубавото ясно, родно остана като видение у Владимиръ повъ за винаги въ спомена за първия любовенъ трепетъ.

печатница Новин